

integrum, quatenus nullatenus sacrum amicitiae ius^a alicubi violetur. Et hoc rari sunt 798
qui intellegunt. Pene unusquisque secundum animi sui qualitatem, non [ad^b] alterius^{Iul. 22.}
animi, qui amicus est suus, satisfactionem amicitiam^c custodire quaerit. Et si hoc in
amico^d et coaequali diligenter observari debet, ut inviolata animi integritas permaneat
5 illius, quanto magis in domino et in tali persona, qui suos subditos omni honore
exaltare et gubernare amat? Veterum¹ itaque proverbialis^e fulget sententia: 'Amicus
diu quaeritur, vix invenitur, difficile servatur'; et in sancta^f scriptura: 'Amico fideli^{Eccle. 6, 15.}
nulla est comparatio'.

Nunc igitur, quam diu quaesivimus, inter Martia tela² Martis stella subito effulsit³.
10 Quam^g sol diutissime tenuit, sed Nemei Leonis terrore reliquit^h⁴; qui ob memoriam
Herculeaeⁱ fortitudinis caelo inditus^k esse refertur. Traditaque est Cancro^l per bimen-
stres^m. Et diverso [solⁿ] pergens itinere retrogradam cito illam erit factururus. Addidit
se quoque splendida facie Canicula; medicis praemia expectantibus multum amabilis⁵.
Cur^o vero tanto tempore sol eam habuisset absconditam, causa est, ut veteres volue-
15 runt, radiorum solis; qui, ut fertur, inaequales planetarum^p cursus efficiunt. Et ideo
forte errantes dicuntur⁶, quia certum semper et unius^q modi cursum non habere
noscuntur. Quod si ita est, ut aliquibus placet calculatoribus, dicant Aegyptiaci pueri⁷:
cur^r sol et luna inter eas numerentur, dum certos utrumque habet sidus cursus in
annis mensibus diebus horis atque momentis. Non enim errant^s in eo, ut aiunt, quod
20 contra caelum ire videntur, dum certissimis peragunt temporibus sui cursus metas:
sicut quinque stellarum cursus saepissime inordinate^t per zodiaci circuli latitudinem
vel errando vel stando vel retrocurrendo feruntur.

De libello vero infelicis non magistri sed subversoris⁸ placet mihi valde, quod
vestra sanctissima voluntas et devotio habet curam respondendi ad defensionem fidei
25 catholicae.

Sed obsecro, si vestrae placeat pietati: ut exemplarium illius libelli domno diri-
gatur apostolico, aliud quoque Paulino patriarchae⁹; similiter Richbodo^u¹⁰, et Theo-

^a) eius K 2. ^b) ad addidit J. ^c) amicitiae K 1, A 1*. ^d) animo T. ^e) proverbiales K 2.
^f) sacra T*. ^g) quem s. diud. K 2. ^h) .... d T; liquid K 2. ⁱ) herculae T; herculiae K 1; erculiae K 2.
30 ^k) indutus T*. ^l) crancro T. ^m) per bi mens K 2; sequitur in K, A 1* dierum (hic K 2, A 1*)
multum dimisimus; om. et diverso — parvum interrogavit (p. 244 lin. 26). ⁿ) sol addidit J. ^o) Quur
corr. in Qur T, corr. cur T*. ^p) planetae T*. ^q) uanus T*. ^r) corr. cur T*. ^s) erant T*.
^t) inodiate T*. ^u) Richbono T*.

1) Hieronymi, cf. supra p. 237 n. 2, Praecepta vivendi v. 60 (Poet. Carol. I, 277): Difficile
35 invenies verum fortassis amicum. 2) Verg. Ecl. IX, 12: tela inter Martia v. supra p. 242 n. 1.
3) Annales Lauriss. (SS. I, 184) 798: Hoc anno sidus, quod dicitur Martis, a superioris anni Iulio usque
ad huius anni Iulium nusquam in toto caelo videri potuit. 4) Cf. Isid. Etym. III, 70, 27. Beda
de temporum ratione c. 16 (Opp. ed. Giles VI, 179): Singuli autem menses sua signa, in quibus solem
recipiant, habent: — Iulius Cancrī, Augustus Leonis — singula quaeque signorum medio suo mense
40 terminentur, a medio priore sumant exordium. Quartum Cancrī (signum) ab ea (caeli parte),
quam in medio lustrat Iunii, facit principium ortus ... Quintum Leonis signum a parte, qua sol
in medio Iulii — circumagitur, inchoat oriri. Beda de natura rerum cap. 17 (Opp. ed. Giles VI, 108):
Singulis autem signis XXX partes, ternae vero decades deputantur, eo quod sol XXX diebus et decem
semis horis illa percurrat, a medio mensis, id est XV Calendarum die semper incipiens. In
45 multis calendariis etiam medii aevi ad XV Kal. Iulii (17. Jun.) reperiuntur verba haec: Sol in Cancrum,
ad XV Kal. Aug. (18. Jul.) haec: Sol in Leonem. Itaque ex Alcvini relatione, a sole Martis stellam
Leonis terrore relictam esse, perspicimus, medio mense Iulio i. e. circiter die 18. Iulii 798. stellam
illam in conspectum rediisse. Hanc vero epistolam mox postquam ab Alcvino visa est stella, missam
esse, fidem facit ep. 155 infra. J. 5) Cf. Isid. Etym. III, 70, 15. 6) Isid. Etymol. III, 66: Quaedam
50 stellae ideo planetae dicuntur, id est errantes, quia per totum mundum vario motu discurrent. 7) De
ioculari hoc cognomine, mense Martio 798. primum adhibito, v. ep. 145 supra p. 231. 232. J. 8) Felicis
episcopi Urgellitani; de quo libello v. epp. 145. 148 supra pp. 233. 241. 9) Aquileiensi. 10) Treverensi.